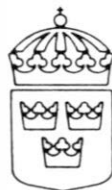

Motion till riksdagen

1988/89:K15

av Karin Ahrland och Bengt Harding Olson
(båda fp)

med anledning av prop. 1988/89:131 om
sekretesskyddet för uppgifter i tillsynsärenden
m.m.

Mot.
1988/89
K15

I propositionen föreslås bl.a. vissa ändringar i sekretesslagen som gäller offentliggörande av uppgifter om ett företags affärs- eller driftsförhållanden som en miljö- och hälsoskyddsnämnd inhämtat i sin tillsynsverksamhet. Sådana uppgifter skall enligt förslaget kunna lämnas ut trots att ett utlämnande kan antas skada företaget, om uppgifterna har ett sådant allmänintresse att de ändå bör lämnas ut. Informationen kan bl.a. gälla dålig livsmedelshygien eller miljöfarliga utsläpp.

Syftet med regeringsförslaget är mycket gott. Vi delar regeringens syn på att det kan finnas ett allmänintresse av att få information om missförhållanden i ett företags verksamhet såsom konstaterade brister i kvalitet hos livsmedel, oriktig datummärkning, farliga ämnen i varor, dålig barnsäkerhet hos leksaker etc. Vi tycker det är rimligt att företagets intresse av sekretess för affärshemligheter i dessa fall får stå tillbaka för allmänhetens intresse av att ha tillgång till uppgifter som har betydelse för konsumtion inom dessa områden.

Något mindre angeläget finner vi regeringens förslag om sekretessundantag för situationer där det inte råder något som kan betecknas som missförhållande. Regeringsförslaget syftar här till att ge offentlighet åt verksamhet som sker inom tillåtna gränser men där verksamheten ändå kan ha ett allmänintresse. Propositionen exemplifierar här med t.ex. utsläpp av miljöfarliga ämnen. Vi vill dock inte motsätta oss att sekretessgenombrott får ske i fall av miljöförstörande verksamhet.

Regeringens utformning av bestämmelsen i 8 kap. 7 § sekretesslagen har emellertid givits en alldeles för obestämd utformning. Av propositionen framgår också att många remissinstanser har påpekat att den föreslagna regeln är klart otillfredsställande.

Vi menar att rättssäkerheten i vårt samhälle innebär att gällande lagregler skall ha en sådan fasthet och klarhet att medborgarna kan förutse och förstå konsekvenserna av sina handlingar. Det skall också klart gå att känna till var gränsen går mellan tillåtet och förbjudet så att medborgarna vet vilka sanktionerna är om lagens bestämmelser överträds.

Vi kan därför inte acceptera den föreslagna utformningen av lagbestämmelsen eftersom, såsom många remissinstanser påpekat, det inte går att förutse vad en sekretessprövning kommer att leda till. Lagbestämmelsen

innebär i sin nuvarande utformning att det överlämnas åt handläggande tillsynsmyndighet att avgöra vad som är allmänintresse eller ej.

Förutsättningarna för att lämna ut de sekretesskyddade uppgifterna måste preciseras. Detta är särskilt viktigt i de fall då det gäller uppgifter som inte innebär att företaget gjort något fel eller överträtt någon gällande bestämmelse. Att fritt överlämna till en enskild tjänsteman att göra intresseavvägningen mellan allmänintresset och företagets önskan att behålla sekretess för affärshemligheter är otillfredsställande — detta särskilt som reglerna för att erhålla skadestånd när tjänstemannen gjort en felbedömning är mycket små. Den handläggande tjänstemannens straffansvar för felaktig tjänsteutövning är ännu så länge också mycket begränsat. Dessa förhållanden bidrar naturligtvis till att tjänstemannen kan vara mindre noggrann i sin bedömning än vad regeringsförslaget avsett.

Mot bakgrund av propositionens vaga motivering av hur intresseavvägningen skall ske och de stora ekonomiska intressen som står på spel för de inblandade företagen bör lagförslaget omarbetas. Det måste framgå av lagtexten att offentliggörandet skall förbehållas situationer där bristerna är av allvarlig art, avse aktuella uppgifter och allmänt avse uppenbara missförhållanden. Risken är annars, vilket också påpekas från remissinstanserna, att företagens frivilliga kontakter med tillsynsmyndigheten kan komma att äventyras. Vi vill också erinra om att motsvarande resonemang har förts i samband med lagutskottets behandling av den s.k. Lex Bratt.

Sammanfattningsvis föreslår vi att lagförslaget omarbetas och preciseras så att det bättre tillgodoser rättssäkerhetsintressen och samordnas med en rimlig lagstiftning om företagshemligheter.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar avslå förslaget om ändring i 8 kap. 7 § sekretesslagen,
2. att riksdagen hos regeringen begär ett nytt förslag till ändring av 8 kap. 7 § sekretesslagen i enlighet med de riktlinjer som i motionen anförts.

Stockholm den 18 april 1989

Karin Ahrland (fp)

Bengt Harding Olson (fp)